

C. CORNELII TACITI
AB EXCESSV DIVI
AVGVSTI ANNALIVM
LIBER PRIMVS.

ET IN HVNC OBSERVATIONES
Caroli Paschalij Cuneatis.

VRBEM Romam à principio reges habuere. ^a Libertatem, & Consulatam L. Brutus instituit. Dictaturæ ad tempus fumebantur: neque Decemviralis potestas ultra biennium, neque tribunorum militum contulare itis diu valuit. Non Cinna, non Sulla longa dominatio. Et Pompeij, Crassique potentia citò in Cæsarem: Lepidi, atque Antonij arma in Augustum cessere, qui cuncta discordiis ciuilibus fessa, nomine principis, sub imperium accepit. Sed veteris pop. Rom. prospera vel aduersa claris scriptoribus memorata sunt: temporibusque Augusti dicendis non defuere decora ingenia, donec gliscente adulatione detererentur. Tyberij, Caiique & Claudij, ac Neronis res, florentibus ipsis, ob metum falsæ, postquam occiderant recentibus odiis compositæ sunt. Inde consilium mihi pauca de Augusto, & extrema tradere: mox Tyberij principatum, & cætera ^b sine ira, & studio, quorum causas procul habeo. Postquam Bruto, & Cassio cæsis, nulla iam publica arma, Pompeius apud Siciliam oppressus, exutoque Lepido, interfecto Antonio, ne Iulianis quidem partibus, nisi Cæsar dux reliquus, posito Triumviri nomine, Consulem se ferens, & ad tuendam ple-

OBSERVATIONES.

a Libertatis nomine continentur omnes Reip. formæ, extra vnam monarchiam.

b Satis constat, esse quosdã historia scriptores, quos verius *μεροζαγορ*, appelles, qui vel insensu, vel obnoxij multa offense, multa gratiæ dant, id est, metu, odio, studio, libidine assentandi prepediti, mira audacia, posteritati imponunt. Id quod, difficile memoratu est, quæ antepere historie auctoritatem eleuet. Proin quisquis ad scribendam accedit historiam, sciat is, primam eius legem esse, ut incorrupta fidei opera detur, ne, quod scripti genus veritate potissimum niti debet, sua vanitate protinus corruat. Itaque imperabit sibi, vero neque addere quicquam, neque demere, hoc est, non iisdem animi motibus in quæ tendit, scribere, quibus gesta sunt, sed ita, scilicet, emittere, ut nulla animi perturbatione afficiatur.

c Quæ pars in rep. est validissima, huius se caput, ac propugnatores profiteri debet is, qui ad summum fastigium euehi vult. Id autem haud dubie assequetur, si ea munia capesset, quibus illorum, quos tuendos suscepit, securitatem summa sibi curæ esse, maxime declarare poterit.